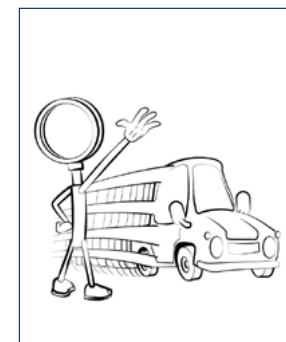
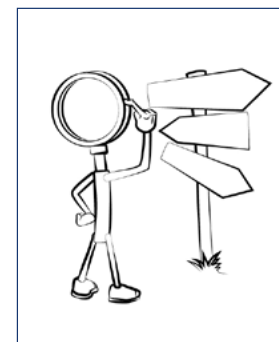
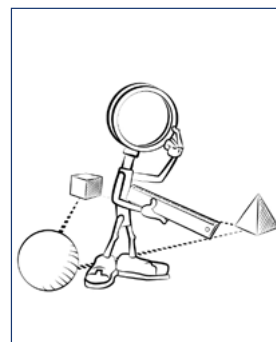

Werkkaart Therapeutische interventies voor kinderen met problemen in de **visueel ruimtelijke vaardigheden**

Visueel ruimtelijke vaardigheden

Stoornissen in de visueel ruimtelijke vaardigheden leiden tot problemen in het waarnemen van de oriëntatie van objecten (**oriëntatie waarneming**) of om elementen op juiste wijze ten opzichte van elkaar te plaatsen (**locatiewaarneming**) of in het kunnen **waarnemen van bewegingen**. (zie paragraaf 5.3)

Schoolse vaardigheden: versterken van vaardigheden en aanleren van compensatiestrategieën

- Leer het toepassen van een gestructureerde kijkstrategie aan.
- Besteed in de kleuterperiode meer aandacht aan lijfelijk ervaren van posities gekoppeld aan de verschillende voorzetsels.
- Bied foto's van voorwerpen aan vanuit verschillende gezichtspunten.
- Maak gebruik van verbale ondersteuning (in welke richting schrijf je de letter) en/of voelen van fysieke letters en cijfers (gebruik ook multisensorische materialen).
- Leer het kind de visuele kenmerken van een letter te analyseren. Bij letters zijn de begin-, eind- en kruispunten van de letters als het ware de landmarks.
- Laat tijdens het schrijven de vinger tussen woorden leggen, zodat einde en begin nieuwe woord duidelijk wordt.
- Laat fysiek ervaren wat afstanden of ruimtelijke posities van objecten in de omgeving zijn door tussen objecten heen en weer te laten lopen of een andere positie innemen om de kijkhoek te veranderen.
- Laat vingers, handen of lichaam (fixerende en dynamische hand) inzetten, om te meten en zodoende plaats te bepalen.

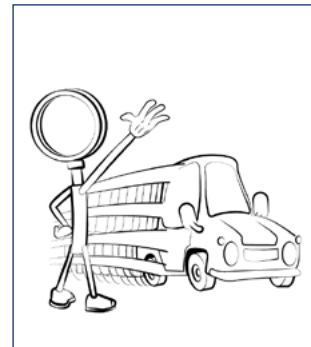
Schoolse vaardigheden: aanpassen van de omgeving

- Maak gebruik van aangepaste liniatuur.
- Kies voor één eenvoudige schrijfwijze, blokletters of schrijfletters (schuinschrift kan kinderen zonder overzichtsproblemen helpen automatisch in de juiste richting te schrijven).
- Maak gebruik van duidelijke, vaste pagina-indelingen.
- Markeer het begin- en eindpunt.
- Zet een lees kader of leesliniaal in om de positie op pagina gemakkelijker terug te vinden.
- Pas teksten op de computer naar wens aan.

Werkkaart Therapeutische interventies voor kinderen met problemen in de **visueel ruimtelijke vaardigheden**

Visueel ruimtelijke vaardigheden

Stoornissen in de visueel ruimtelijke vaardigheden leiden tot problemen in het waarnemen van de oriëntatie van objecten (**oriëntatie waarneming**) of om elementen op juiste wijze ten opzichte van elkaar te plaatsen (**locatiewaarneming**) of in het kunnen **waarnemen van bewegingen**. (zie paragraaf 6.3)

Voortbewegen en verplaatsen: versterken van vaardigheden en aanleren van compensatiestrategieën

- Zoek met het kind naar die punten die voor hem herkenbaar zijn.
- Maak gebruik van een visuele routebeschrijving.
- Maak gebruik van de cognitieve capaciteiten van het kind om routes verbaal te onthouden.
- Leer het kind benoemen in welke richting het verkeer gaat.
- Leer het kind gebruik te maken van de "ABB methode".
- Overweeg het gebruik van navigatie hulpmiddelen.
- Zorg voor voldoende voorkennis voor reizen met het openbaar vervoer.

Voortbewegen en verplaatsen: aanpassen van de omgeving

- Beschrijf visueel-ruimtelijke informatie, zodat het kind makkelijker afbeeldingen en situaties kan begrijpen en onthouden (gebruik van meeteenheden, positie wijzers klok).
- Maak gebruik van een herkenningsstok in een drukke omgeving.
- Gebruik bij kaartlezen kleuren, contrast, duidelijke belijning en verwoorden van wat waar te zien is.